

Dziennik rządowy

dla

**kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami
Ówieczimskim i Zatorskim, tudzież z Wielkim
Księstwem Krakowskim.**

Rok 1853.

Oddział drugi.

Część VII.

Wydana i rozesłana dnia 12. Maja 1853.

Landes-Regierungs-Blatt

für das

**Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Au-
schwiz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.**

Jahrgang 1853.

Zweite Abtheilung.

VII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 12. Mai 1853.

Okólne rozporządzenie Ministerstwa Wojny z dnia 22. Grudnia 1852 *),

do wszystkich Władz Wojskowych,

obwieszczające przyszły podział okręgów werbowniczych.

Jego C. K. Apostolska Mość raczył najwyższém postanowieniem z dnia 19. Listopada 1852 nakazać nowy podział okręgów werbowniczych, podług którego, przy zatrzymaniu zasady, że ludność wszystkich krajów koronnych do uzupełnienia armii zawsze w równym stosunku pociągana być ma, uzupełnienie w tejsze pułki piechoty, bataliony strzelców i pułki jazdy z następujących prowincyj otrzymają, jako to:

Z Galicyi i Bukowiny:

Jedenaście pułków piechoty, nr. 9, 10, 15, 20, 24, 30, 40, 41, 56, 57 i 58,
dwa bataliony strzelców, nr. 12 i 22,
dwa pułki dragonów, nr. 1 i 3,
sześć pułków ułanów, nr. 1, 2, 3, 4, 8 i 10;

Z Czech:

Siedm pułków piechoty, nr. 11, 18, 21, 28, 35, 36 i 42,
sześć batalionów strzelców, nr. 1, 2, 6, 13, 14 i 18,
cztery pułki kirysyerów, nr. 1, 2, 7 i 8,
dwa pułki dragonów, nr. 5 i 7,
dwa pułki ułanów, nr. 7 i 9;

Z Morawy i Szląska:

Cztery pułki piechoty, nr. 1, 3, 8 i 54,
cztery bataliony strzelców, nr. 4, 5, 16, 17,
pułk kirysyerów, nr. 6,
pułk dragonów, nr. 6;

Z Austrii Dolnej i Górnej, tudzież Zaleburga:

Cztery pułki piechoty, nr. 4, 14, 49 i 59,
sześć batalionów strzelców, nr. 3, 7, 10, 15, 19 i 21,
dwa pułki kirysyerów, nr. 3 i 4,
pułk dragonów, nr. 2;

*) To okólne rozporządzenie nadesłane za reskryptem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 7. Stycznia 1853 l. 54, pod dniem 11. Lutego 1853 l. 1525, udzielił Rząd krajowy wszystkim urządcom obwodowym z Bukowiną i Komisji gubernialnej w Krakowie, dla dalszego obwieszczenia.

48.

Zirkular-Verordnung des Kriegsministeriums vom 22. Dezember 1852 *)

an sämtliche Militär-Behörden,

womit die künftige Werbbezirks-Eintheilung kundgemacht wird.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschlieſung vom 19. November 1852 eine neue Werbbezirks-Eintheilung anzuordnen geruht, nach welcher unter Aufrechthaltung des Grundsatzes, daß die Bevölkerung aller Kronländer zur Ergänzung der Armee stets in gleichem Verhältnisse beizuziehen sei, die Infanterie-Regimenter, Jäger-Bataillons und Kavallerie-Regimenter ihre Kompletirung aus nachbenannten Provinzen erhalten, und zwar:

Aus Galizien und der Bukowina:

die elf Infanterie-Regimenter Nr. 9, 10, 15, 20, 24, 30, 40, 41, 56, 57 und 58,
die zwei Jäger-Bataillons Nr. 12 und 22,
die zwei Dragoner-Regimenter Nr. 1 und 3,
die sechs Uhlanen-Regimenter Nr. 1, 2, 3, 4, 8 und 10;

aus Böhmen:

die sieben Infanterie-Regimenter Nr. 11, 18, 21, 28, 35, 36 und 42,
die sechs Jäger-Bataillons Nr. 1, 2, 6, 13, 14 und 18,
die vier Kürassier-Regimenter Nr. 1, 2, 7 und 8,
die zwei Dragoner-Regimenter Nr. 5 und 7,
die zwei Uhlanen-Regimenter Nr. 7 und 9;

aus Mähren und Schlesien:

die vier Infanterie-Regimenter Nr. 1, 3, 8 und 54,
die vier Jäger-Bataillons Nr. 4, 5, 16 und 17,
das Kürassier-Regiment Nr. 6,
das Dragoner-Regiment Nr. 6;

aus Nieder-Oesterreich, Ober-Oesterreich und Salzburg:

die vier Infanterie-Regimenter Nr. 4, 14, 49 und 59,
die sechs Jäger-Bataillons Nr. 3, 7, 10, 15, 19 und 21,
die zwei Kürassier-Regimenter Nr. 3 und 4,
das Dragoner-Regiment Nr. 2;

*) Von Seite des Landesguberniums ist diese mit dem Erlasse des hohen Ministeriums des Innern vom 7. Jänner 1853 Z. 54 herabgelangte Zirkular-Verordnung, am 11. Februar 1853 Z. 1525 sämtlichen Kreisämtern mit Einschluß der Bukowina und der Gubernial-Kommission in Krakau zur weiteren Kundmachung mitgetheilt worden.

Ze Styryi i Karynty:

Trzy pułki piechoty, nr. 7, 27 i 47,
 dwa bataliony strzelców, nr. 9 i 20,
 pułk kirysyerów, nr. 5.
 pułk dragonów, nr. 4;

Z Tyrolu:

Pułk strzelców imienia Cesarza Jegomości;

Z Krainy i Pomorza:

Dwa pułki piechoty, nr. 17 i 22;

Z Królestwa Lombardzko - Weneckiego:

Dziewięć pułków piechoty, nr. 13, 16, 23, 26, 38, 43, 44, 45 i 55,
 trzy bataliony strzelców, nr. 8, 11 i 25,
 pułk dragonów nowo utworzyć się mający, nr. 8,
 dwa pułki ułanów, nr. 6 i 11;

Z Węgier:

Czternaście pułków piechoty, nr. 2, 5, 12, 19, 25, 32, 33, 34, 37, 39, 46,
 48, 52 i 60,
 dziewięć pułków huzarów, nr. 1, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10 i 12;

Z Siedmiogrodzkiej Ziemi:

Cztery pułki piechoty, nr. 31, 50, 51 i 62,
 batalion strzelców, nr. 23,
 pułk huzarów, nr. 2;

Z Województwa Serbskiego i Banatu Temeskiego:

Trzy pułki piechoty, nr. 6, 29 i 61,
 dwa pułki huzarów, nr. 4 i 11;

Z Kroacyi i Sławonii:

Pułk piechoty, nr. 53,
 pułk ułanów, nr. 5, i
 pułk ułanów nowo utworzyć się mający, nr. 12;

Z Dalmaacyi:

Batalion strzelców, nr. 24.

Póki zaś to zarządzenie zupełnie przeprowadzoném nie będzie, dotychczasowe władze werbownicze okręgowe pozostają w swoich teraźniejszych okręgach bez odmiany co do zakresu działalności i zawisłości.

Csorich m. p.

aus Steiermark und Kärnthén:

die drei Infanterie-Regimenter Nr. 1, 27 und 47,
 die zwei Jäger-Bataillons Nr. 9 und 20,
 das Kürassier-Regiment Nr. 5,
 das Dragoner-Regiment Nr. 4;

aus Tirol:

das Kaiser-Jäger-Regiment;

aus Krain und Küstenland:

die zwei Infanterie-Regimenter Nr. 17 und 22;

aus dem lombardisch-venezianischen Königreiche:

die neun Infanterie-Regimenter Nr. 13, 16, 23, 26, 38, 43, 44, 45 und 55,
 die drei Jäger-Bataillons Nr. 8, 11 und 25,
 das neu zu errichtende Dragoner-Regiment Nr. 8,
 die zwei Uhlanen-Regimenter Nr. 6 und 11;

aus Ungarn:

die vierzehn Infanterie-Regimenter Nr. 2, 5, 12, 19, 25, 32, 33, 34, 37, 39, 46,
 48, 52 und 60,
 die neun Husaren-Regimenter Nr. 1, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10 und 12;

aus Siebenbürgen:

die vier Infanterie-Regimenter Nr. 31, 50, 51 und 62,
 das Jäger-Bataillon Nr. 23,
 das Husaren-Regiment Nr. 2;

aus der serbischen Wojwodschafft und dem Temeser Banate:

die drei Infanterie-Regimenter Nr. 6, 29 und 61,
 die zwei Husaren-Regimenter Nr. 4 und 11;

aus Kroazien und Slavonien:

das Infanterie-Regiment Nr. 53,
 das Uhlanen-Regiment Nr. 5 und
 das neu zu errichtende Uhlanen-Regiment Nr. 12;

aus Dalmazien:

das Jäger-Bataillon Nr. 24.

Bis zur vollständigen Durchführung dieser Maßregel bleiben jedoch die bisherigen
 Werbbezirks-Behörden in ihren dermaligen Vereichen in ungeänderter Wirksamkeit und
 Dependenz.

Baron Csorich, m. p.

49.

Rozporządzenie Ministerstwa Handlu z dnia 22. Stycznia 1853, którem przywilej, pierwotnie Jerzemu Gleischnerowi pod dniem 8. Listopada 1847 nadany, a potem Józefowi kawalerowi Hohenblumowi ustąpiony, z powodu upłynionego czasu, na który był nadany, za zgasły ogłasza się.

(W Dzienniku rozporządzeń Ministerstwa Handlu z dnia 12. Lutego 1853, Nr. 15).

Ministerstwo Handlu uznało przywilej, pierwotnie Jerzemu Gleischnerowi pod dniem 8. Listopada 1847 na poprawę w robieniu narzędzi stalowych nadany, a potem Józefowi kawalerowi Hohenblumowi ustąpiony, za zgasły z powodu upłynionego czasu, na który był nadany. Opis tego przywileju przechowuje się w c. k. instytucie politechnicznym, gdzie go każdemu przejrzeć wolno.

Baumgartner m. p.

50.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcji Skarbowej z dnia 22. Stycznia 1853 *),

wydane do wszystkich skarbowych Administracji powiatowych, tudzież urzędów i organów,

o stemplowaniu aptékarzkich ksiąg receptowych.

Uczynione spostrzeżenie, że aptékarze w Wielkiem Księstwie Krakowskiem prowadzą tak zwane księgi receptowe, w których lekarskie cedułki ordynacyjne dosłownie i porządkiem następstwa, z domieszczeniem obok ceny lekarstw za temi receptami wydawanych zapisują, dało powód do roztrząśnienia pytania, czy takie księgi receptowe prowadzone bywają także w Galicyi, i czy ich prowadzenie opiera się na jakim przepisie.

Z rozpoznania tego wykazało się, że wielu aptékarzy w Galicyi i na Bukowinie prowadzi księgi receptowe, i że do tego żadnym przepisem nie są obowiązani.

Przeciwnie zaś w Wielkiem Księstwie Krakowskiem trwa w swojej mocy uchwała Senatu z dnia 27. Lutego 1837 l. 5620 z r. 1832, mocą której włożono na aptékarzów obowiązek ze względów policyjnych prowadzenia ksiąg, do których wszystkie ordynacje lekarskie bez różnicy wpisywane być mają, którą jednakże nie rozporządzono kłaść także obok tych recept ceny wydawanych medykamentów.

*) Rozporządzenie to udzielił Rząd krajowy pod dniem 4. Marca 1853 l. 6574 wszystkim urzędom obwodowym, magistratowi lwowskiemu i Komisji gubernialnej w Krakowie.

49.

Verordnung des Handelsministeriums vom 22. Jänner 1853,
wodurch das ursprünglich dem Georg Gleisner am 8. November 1847 verliehene, und seither an Joseph Ritter von Hohenblum zedirte Privilegium als durch Zeitablauf für erloschen erklärt wird.

(Im Verordnungsblatte des Handelsministeriums vom 12. Februar 1853, No. 15).

Das Handelsministerium hat das ursprünglich dem Georg Gleisner am 8. November 1847 auf eine Verbesserung in der Erzeugung von Stahlwerkzeugen verliehene, und seither an Joseph Ritter von Hohenblum zedirte Privilegium als durch Zeitablauf erloschen erklärt. Die diesfällige Privilegiums-Beschreibung befindet sich bei dem k. k. polytechnischen Institute zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung.

Wanngartner, m. p.

50.

Erlaß der Finanz-Landes-Direktion vom 22. Jänner 1853 *)

an sämtliche Kameral-Bezirks-Verwaltungen, Ämter und Organe,

über die Stempelbehandlung der Rezeptenbücher der Apotheker.

Die Wahrnehmung, daß die Apotheker im Großherzogthume Krakau sogenannte Rezeptenbücher führen, in denen die ärztlichen Ordinazionszettel wörtlich und der Reihenfolge nach und daneben die Kostenpreise über die im Grunde dieser Recepte verabfolgten Medikamente eingetragen werden, hat zu der Erörterung der Frage Anlaß gegeben, ob derlei Rezeptenbücher auch in Galizien geführt werden, dann ob die Führung dieser Bücher auf einer Vorschrift beruhe.

Nach dem Resultate dieser Erörterungen werden auch in Galizien und der Bukowina von mehreren Apothekern Rezeptenbücher geführt, ohne daß hiezu eine Verpflichtung besteht.

Dagegen besteht im Großherzogthume Krakau der Senatsbeschluß vom 27. Februar 1837 Z. 5620 ex 1834 in Kraft, wodurch die Apotheker verpflichtet wurden, aus polizeilichen Rücksichten Bücher zu führen, in welche ohne Unterschied alle ärztlichen Ordinazionszettel eingetragen werden müssen, ohne jedoch anzuordnen, neben diesen Recepten auch die Kostenpreise der verabfolgten Medikamente einzustellen.

*) Dieser Erlaß ist von Seite des Landesguberniums am 4. März 1853 Z. 6574 sämtlichen Kreisämtern, dem Stadtmagistrate in Lemberg und der Subernial-Kommission in Krakau mitgetheilt worden.

Na zapytanie dotyczące się postępowania stemplowego we względzie tych książek, oznajmiło wysokie c. k. Ministerstwo Skarbu dekretem z dnia 30. Listopada 1852 l. 40927, że księgi recept u aptékarzy w tych częściach kraju, gdzie prowadzenie ich ze względów policyi zdrowia jest przepisane, nie są przedmiotem opłaty, o ile żadnych innych prócz przepisanych szczegółów nie zawierają, i o ile nie okazują się jako połączenie wpisów, przepisanych z wpisami tylko do profesyi służącemi.

W innych zaś częściach kraju, gdzie prowadzenie ksiąg takich nie jest nakazane, ulegają one jako wpisy do wykonywania profesyi należące, za pomocą których zwykle pretensye do stron w ewidencji utrzymuje się, bez względu na swą osnowę, stemplowi 1-krajcarowemu, pozycyą taryfy 50 lit. b) ustanowionemu. Toż wysokie Ministerstwo dozwoliło zarazem, aby co do czasu upłynionego ograniczyć się jedynie na pobraniu należytości pojedynczój.

O tém rozporządzeniu czyni się wiadomo Administracyi powiatowój z tém poleceniem, aby aptékarzów w tamecznym powiecie znajdujących się o nim w sposób stosowny zawiadomiła, tymże wyznaczyła odpowiedny termin do dopełnienia ostemplowania ksiąg receptowych, następnie zaś swój urząd podług przepisów pełniła.

Krajewski m. p.

51.

Rozporządzenie Ministerstwa Handlu z dnia 23. Stycznia 1853,

o nadaniu dwóch wyłącznych przywilejów.

(W Dzienniku Rozporządzeń Ministerstwa Handlu z dnia 12. Lutego 1853, Nr. 15).

Ministerstwo Handlu nadało na zasadzie najwyższego patentu z dnia 15. Sierpnia 1852, następujące wyłączne przywileje:

1. Janowi Bachmanowi, ślusarzowi w Maryenbadzie nr. 72, na wynalazek narządu, zapomocą którego wody mineralne do baniek naléwać, i je bez wejścia powietrza atmosferycznego tak nad powierzchnią wody, jakotéż i pod wodą korkować można. Opisanie przywileju, o którego utajenie obdarowany prosił, przechowuje się w c. k. archiwum przywilejów (nr. 365 — H.).

2. Józefowi Millerowi, kupcowi w Wiédniu (miasto nr. 1111) i Karolowi Hochstetterowi, fabrykantowi w Bernie, na wynalazek nowego sposobu tworze-

Ueber die Anfrage, die Stempelbehandlung dieser Rezeptenbücher betreffend, hat das hohe k. k. Finanz-Ministerium mit dem Dekrete vom 30. November 1852 Z. 40927 bedeutet, daß die Rezeptenbücher der Apotheker in jenen Gebietstheilen, wo deren Führung durch gesetzliche Vorschriften aus sanitäts-polizeilichen Rücksichten angeordnet ist, kein Gegenstand einer Abgabe sind, wosern darin keine anderen als die vorgeschriebenen Angaben enthalten sind, und sie sich nicht als die Vereinerung einer gewöhnlichen und einer nur zu Gewerbszwecken dienlichen Gewerbsaufschreibung darstellen.

Dagegen unterliegen dieselben in den übrigen Gebietstheilen, wo ihre Führung nicht angeordnet ist, als zum Gewerbsbetriebe gehörige Aufschreibungen, durch welche gewöhnlich die Forderungen an die Parteien in Evidenz gehalten werden, ohne Rücksicht auf ihren Gehalt, dem in der L. B. 50 lit. b) festgesetzten Stempel von 1 kr. Zugleich hat Hochdasselbe gestattet, daß in Bezug auf die Vergangenheit sich lediglich auf die Einhebung der einfachen Gebühr zu beschränken ist.

Die Kameral-Bezirks-Verwaltung wird hievon mit dem Auftrage in Kenntniß gesetzt, die im Bezirke befindlichen Apotheker von dieser hohen Entscheidung auf angemessene Weise zu verständigen, denselben zur Nachstempelung dieser Rezeptenbücher einen entsprechenden Termin festzusetzen und sofort nach dem Gesetze das Amt zu handeln.

Krajewski, m. p.

51.

Verordnung des Handelsministeriums vom 23. Jänner 1853,

wegen Verleihung zweier ausschließenden Privilegien.

(Im Verordnungsblatte des Handelsministeriums vom 12. Februar 1853, Nro. 15).

Das Handelsministerium hat folgende ausschließende Privilegien auf Grundlage der Bestimmungen des Allerhöchsten Privilegien-Patentes vom 15. August 1852 verliehen:

1. Dem Johann Bachmann, bürgerlichen Schlossermeister in Marienbad Nr. 72, auf die Erfindung eines Apparates, mittelst dessen die Mineralwässer in Krüge gefüllt, und diese ohne Beitritt der atmosphärischen Luft sowohl unterhalb als oberhalb des Wasserspiegels verpfropft werden können; auf die Dauer von zwei Jahren. Die Privilegiums-Beschreibung, deren Geheimhaltung angesucht wurde, befindet sich in dem k. k. Privilegien-Archive in Aufbewahrung (Z. 365—5.).

2. Dem Joseph Miller, Handelsmann in Wien (Stadt Nr. 1111) und dem Karl Hochstetter, Fabrikanten in Brünn, auf die Erfindung einer neuen Methode bei

nia sody z siarkanu sody, przeczco, jak obdarzony przywilejem twierdzi, nie tylko większa osiąga się pewność w fabrykacyi, tudzież większy wydatek i czyściejszy produkt, ale nadto i ta istotna korzyść, iż siarkę w siarkanie sody zawartą na powrót się odzyskuje; na lat pięć. Opisanie tego w tajemnicy być mającego przywileju przechowuje się w c. k. archiwum przywilejów (nr. 444—H.).

Baumgartner m. p.

52.

Rozporządzenie Ministerstwa Handlu z dnia 23. Stycznia 1853,

którem ogłasza się doniesienie, jako Karol Schwab spólnieze prawo do przywileja z dnia 1. Lutego 1852. odstąpił ojeu swojemu Henrykowi Schwabowi i Janowi Bogumiłowi Petremu.

(W Dzienniku Rozporządzeń Ministerstwa Handlu z dnia 12. Lutego 1853, nr. 15).

Ministerstwo Handlu przyjęło do wiadomości doniesienie, jako Karol Schwab, pokrywacz dachów łupkiem w Wiedniu (Leopoldstadt nr. 609), służącą sobie spółkę w przywileju z dnia 1. Lutego 1852, nadanym na poprawę w robieniu i pokrywaniu dachówek, odstąpił ojeu swojemu Henrykowi Schwabowi, majstrowi pokrywania dachów łupkiem w Wiedniu (Leopoldstadt nr. 714) i Janowi Bogumiłowi Petremu, także majstrowi téjże profesyi w Wiedniu (Leopoldstadt nr. 349), w skutek czego podług umowy na dniu 6. Czerwca 1852 o to zawartój, wszyscy trzej wyżej pomienieni są teraz w równych częściach właścicielami tego przywileju. Rozporządzeno oraz, aby stosownie do przepisów, zlewec ten został zarejestrowany.

Baumgartner m. p.

53.

Rozporządzenie Ministerstwa Handlu z dnia 25. Stycznia 1853,

którem nadano kilka wyłącznych przywilejów.

(W Dzienniku Rozporządzeń Ministerstwa Handlu z dnia 12. Lutego 1853, nr. 15)

Ministerstwo Handlu nadało na podstawie postanowień najwyższego patentu z dnia 15. Sierpnia 1852 następujące wyłączne przywileje:

1. Gustawowi bar. Schwaben na Altensta't, c. k. telegrafście rządowemu w Wiedniu (Landstrasse pod l. 135), na wynalazek nowego sposobem urządzonego

der Soda-Erzeugung aus schwefelsaurem Natron, wodurch angeblich nicht nur eine größere Sicherheit der Fabrikation, eine größere Ausbeute und ein reineres Produkt erzielt, sondern auch der wesentliche Vortheil erreicht werde, daß man den im schwefelsauren Natron enthaltenen Schwefel wieder gewinne; auf die Dauer von fünf Jahren. Die geheimzuhaltende Privilegiums-Beschreibung wird im k. k. Privilegien-Archive aufbewahrt (Z. 444 — S.).

Baumgartner, m. p.

52.

Verordnung des Handelsministeriums vom 23. Jänner 1853,

womit die Anzeige, daß Karl Schwab das Miteigenthum an seinem Privilegium vom 1. Februar 1852 an seinen Vater Heinrich Schwab und an Johann Gottlieb Petri abgetreten habe, kundgemacht wird.

(Im Verordnungsblatte des Handelsministeriums vom 12. Februar 1853, Nr. 15).

Das Handelsministerium hat die Anzeige, daß Karl Schwab, Schieferbedeker in Wien (Leopoldstadt Nr. 609), das Miteigenthum an seinem Privilegium vom 1. Februar 1852 auf eine Verbesserung in der Gestalt und Eindeckung der Dachziegel, an seinen Vater Heinrich Schwab, Schieferbedekermeister in Wien (Leopoldstadt Nr. 714), und an Johann Gottlieb Petri, Schieferbedekermeister in Wien (Leopoldstadt Nr. 349), übertragen habe, wornach in Folge des am 6. Juni 1852 darüber geschlossenen Vertrages nunmehr alle drei Vorgenannten zu gleichen Theilen Eigenthümer dieses Privilegiums sind, zur Wissenschaft genommen, und die vorschristmäßige Einregistrierung dieser Uebertragung veranlaßt.

Baumgartner, m. p.

53.

Verordnung des Handelsministeriums vom 25. Jänner 1853,

womit mehrere ausschließende Privilegien verliehen werden.

(Im Verordnungsblatte des Handelsministeriums vom 12. Februar 1853, No. 15.)

Das Handelsministerium hat folgende ausschließende Privilegien auf Grundlage der Bestimmungen des Allerhöchsten Privilegien-Patentes vom 15. August 1852 verliehen:

1. Dem Gustav Freiherrn von Schwaben auf Altenstatt, k. k. Staatsstelegraphisten in Wien (Landstrasse Nr. 135), auf die Erfindung eines neu konstruirten Tele-

przenosiela prądu elektrycznego (relais) z kotwicą pionową, mnożeniem poziomém, większą czułością i większą pojedynczością w jego użyciu; na rok jeden. Otwarty opis przywileju złożony jest w c. k. archiwum przywilejów (do l. 521—H.).

2. A. Näffowi, kupcowi w Wiedniu (w mieście pod l. 595) i Joachimowi Bachrychowi w Wiedniu (w mieście pod l. 379), na wynalazek przyrządzania surowej hubki bukowej maszynami nowo wynalezionymi, czyto perfumowanej, czy nieperfumowanej, tak na żagiew do tarcia, jako i do krzesania, na knoty do lamp i do stoczków woskowych, jakoteż i do wyrabiania z niej odzieńnia; na rok jeden. Opis przywileju, o którego utajenie proszono, złożony jest w c. k. archiwum przywilejów (do l. 523—H.).

3. Jakóbowi Franciszkowi Henrykowi Hembergerowi, pośrednikowi w interesach prywatnych w Wiedniu, na wynalazek narzędzia do oznaczenia pochyłości powierzchni równych (surfaces planes) i kątów przez nie utworzonych; na lat dwa. Opis przywileju, o którego utajenie proszono, złożony jest w c. k. archiwum przywilejów (do l. 535—H.).

Baumgartner m. p.

54.

Reskrypt Namiestnika z dnia 27. Stycznia 1853,

którem ustanawia się czas, odkąd rok dobrodziejstwa wszystkim jeszcze rozrządzalnym urzędnikom, choćby nawet do czynności urzędowych użytym, jako upływający ma być liczony, a oraz ogłasza się postanowienia względem ryczałtowania dyet dla wszystkich urzędników poza swoją siedzibą urzędową do pełnienia służby użytych.

Według reskryptu c. k. Ministerstwa Skarbu z dnia 12. Stycznia 1853 l. 17728, raczył Jego C. K. Apostolska Mość najwyższymi pismami gabinetowymi z dnia 14. Września 1852 i z dnia 2. Grudnia 1852 rozporządzić, ażeby wszystkim jeszcze rozrządzalnym urzędnikom, nawet jeżeli są użyci do czynności urzędowych, rok dobrodziejstwa, mianowicie urzędnikom politycznym od dnia czternastego Września 1852, urzędnikom zaś innych gałęzi administracyi od dnia drugiego Grudnia 1852 jako upływający był liczony, a zatem, ażeby o ich umieszczeniu, albo też obejściu się z nimi według przepisów zawczasu pomyślano.

Zarazem raczył Jego C. K. Apostolska Mość rozporządzić, ażeby wszystkim urzędnikom, którzy poza swoją siedzibą urzędową w służbie są użyci, o ile im pewna stała siedziba urzędowa jest wyznaczona, zamiast dyet stosowny ryczałt dawano.

graphen-Relais mit vertikalem Anker, horizontaler Multiplikation, größerer Empfindlichkeit und mit größerer Einfachheit in dessen Handhabung; auf die Dauer eines Jahres. Die offenzuhaltende Privilegiums-Beschreibung wird im k. k. Privilegien-Archive aufbewahrt (Z. 521 — S.).

2. Dem A. Räß, bürgerlichen Handelsmanne in Wien (Stadt Nr. 595) und Joachim Bachrich in Wien (Stadt Nr. 379), auf eine Entdeckung, den rohen Buchenschwamm mittelst neu erfundener Maschinen entweder parfümirt oder unparfümirt, sowohl zur Reib- und Schlagfeuerung, zu Lampendochten und Wachskerzen, als auch zur Verfertigung von Kleidungsstücken herzurichten; auf die Dauer eines Jahres. Die Privilegiums-Beschreibung, deren Geheimhaltung angefochten wurde, befindet sich in dem k. k. Privilegien-Archive in Aufbewahrung (Z. 523 — S.).

3. Dem Jakob Franz Heinrich Hemberger, Privatgeschäfts-Vermittler in Wien, auf die Erfindung eines Instruments zur Bestimmung der Neigung der ebenen Flächen -- surfaces planes — und der von diesen Flächen gebildeten Winkel; auf die Dauer von zwei Jahren. Die geheimzuhaltende Privilegiums-Beschreibung wird in dem k. k. Privilegien-Archive aufbewahrt (Z. 535 — S.).

Baumgartner, m. p.

54.

Erlass des Statthalters vom 27. Jänner 1853,

womit der Zeitpunkt bestimmt wird, von welchem das Begünstigungs-Jahr für alle noch disponible Beamten, selbst wenn sie in Verwendung stehen, als ablaufend zu rechnen sei, und die Bestimmungen hinsichtlich der Diätenpauchalirung für alle jene Beamten, welche außer ihrem Amtssitze verwendet werden, bekannt gegeben werden.

Zu Folge Erlasses des k. k. Finanz-Ministeriums vom 12. Jänner 1853 Z. 17728 haben Seine k. k. Apostolische Majestät mit Allerhöchstem Kabinettschreiben vom 14. September 1852 und vom 2. Dezember 1852 anzuordnen geruht, daß für alle noch disponiblen Beamten, selbst wenn sie in Verwendung stehen, das Begünstigungs-Jahr, und zwar für die politischen Beamten vom vierzehnten September 1852, für die Beamten der übrigen Verwaltungs-Zweige aber vom zweiten Dezember 1852 als ablaufend zu rechnen, und daher auf ihre Unterbringung oder normalmäßige Behandlung vorzusehen sei.

Zugleich haben Seine k. k. Apostolische Majestät zu verfügen geruht, daß allen jenen Beamten, welche außer ihrem Amtssitze verwendet werden, insoferne denselben ein bestimmter dauernder Amtssitz zugewiesen ist, statt der Diäten ein angemessenes Pauschale erfolgt werde.

Wznanionym powyżej wysokim reskrypcem udzielono oraz następujących postanowień, mających, w skutek zapadłego na konferencyi Ministrów postanowienia, w ryczałtowaniu dyet służyć za skazówkę:

1. Urzędnicy, których poza ich właściwem miejscem urzędowem w sprawach służby użyto, mają, jeżeli to użycie w jednem i tém samym miejscu trwa przeszło sześć tygodni, oprócz wynagrodzenia normalnych kosztów podróży za czas trwania téjże podróży, zamiast dalszych dyet otrzymywać ryczałt, który zwyczajnie nie powinien nigdy przewyższać połowy ich płacy, u urzędników zaś aż do płacy rocznej sześciuset złotych reńskich nigdy nie przewyższać dwóch trzecich części przypadającej im według przepisów dyety.

2. Urzędnikom, mającym sobie już wyznaczony chociażby wyższy ryczałt dyetowy, należy go pozostawić, co zaś do urzędników pobierających przepisane dyety, postępować podług zasad wskazanych pod 1.

3. Postanowienia te mają z dniem oznajmienia ich władzom, najpóźniej zaś z dniem pierwszym Lutego 1853 wejść w wykonanie.

Gdyby się zdarzyło, iżby taki poza swoją siedzibą urzędową w służbie użyty, ryczałt dyetowy pobierający urzędnik ze swego postronnego miejsca komisji miał się znowu oddalić na krótszy czas w sprawie urzędowej, w takim razie nie temu nie przeszkadza, aby mu za czas tego tymczasowego oddalenia się normalne koszta podróży, a więc dyety i koszta jazdy wypłacono; natomiast zaś potrzeba będzie za tenże czas zatrzymać ryczałt dyetowy, co niepowinnoby żadnej stanowić trudności, ile że mimoto ryczałty dyetowe z dołu wypłacane bywają.

Co do politycznych adjunktów conceptowych, auskultantów i kameralnych praktykantów conceptowych, namienia się to w szczególności, że oni nie mając stałej siedziby urzędowej, lecz będąc do użycia według potrzeby u każdej politycznej, a względnie sądowej i skarbowej władzy swego okręgu administracyjnego, nawet w razie przeniesienia swego z mocy urzędu w téj samej własności, oprócz wynagrodzenia normalnych kosztów podróży, ryczałtu dyetowego domagać się nie mogą.

Z tém wszystkiém pozwala się, ażeby tym osobom w razie, gdyby ich do zastępowania (substytucyi) rzeczywiście opróżnionej wyższej posady poza ich dawniejszą siedzibą urzędową przeznaczono, oprócz wynagrodzenia normalnych kosztów podróży, także za czas tego zastępstwa przypadający podług powyższych postanowień ryczałt dyetowy, to jest: dwie trzecie normalnej dyety wypłacano.

Na wyjątki od niniejszego przepisu o ryczałtowaniu dyet w takim tylko razie od czasu do czasu po uprzedniem przyzwoleniu Ministerstwa Skarbu ze-

Mit dem bezogenen hohen Erlasse wurden gleichzeitig nachstehende Bestimmungen bekannt gegeben, welche hinsichtlich der Diäten-Pauschalirung in Folge eines in der Ministerkonferenz gefaßten Beschlusses als Richtschnur zu dienen haben:

1. Beamte, welche außer ihrem eigentlichen Dienstorte verwendet werden, haben, wenn diese Verwendung an einem und demselben Orte über sechs Wochen dauert, nebst der Vergütung der normalmäßigen Reisekosten für die Zeit der Reisebewegung, anstatt der weiteren Diäten ein Pauschale zu erhalten, welches in der Regel nie die Hälfte ihrer Besoldung, bei Beamten aber bis einschließig einem Gehalte jährlicher Sechshundert Gulden nie zwei Drittheile der für sie normalmäßig entfallenden Diäten übersteigen darf.

2. Beamte, welche sich bereits in einem, wenn auch höher bemessenen Diäten-Pauschale befinden, sind dabei zu belassen, wogegen Beamte, die in dem Bezuge der normalmäßigen Diäten stehen, nach den unter 1. angedeuteten Grundsätzen zu behandeln kommen.

3. Diese Bestimmungen haben vom Tage der Bekanntgebung derselben an die Behörde, längstens aber mit erstem Februar 1853 in Wirksamkeit zu treten.

Sollte der Fall sich ergeben, daß ein solcher auswärts verwendeter mit einem Diäten-Pauschale betheilter Beamte sich von seinem auswärtigen Kommissionsorte wieder auf kürzere Zeit in Amtsgeschäften zu entfernen hätte, so unterliegt es keinem Anstande, daß ihm für die Zeit dieser einstweiligen Entfernung die normalmäßigen Reisekosten, also die Diäten und die Fuhrkosten erfolgt werden, wogegen aber für dieselbe Zeit das Diäten-Pauschale einzustellen seyn wird, was keiner Schwierigkeit unterliegen kann, da die Diäten-Pauschalien ohnehin decursive zu erfolgen kommen.

Was die politischen Konzepts-Adjunkten, Auskultanten und Kameral-Konzepts-Praktikanten betrifft, so wird insbesondere erinnert, daß dieselben, da sie kein stabiles Amtsdomicil haben, sondern sich nach Bedarf bei jeder politischen und beziehungsweise gerichtlichen und Finanz-Behörde ihres Verwaltungs-Gebietes verwenden lassen müssen, bei einer selbst von Amtswegen erfolgten Versetzung in ihrer Eigenschaft, außer der Vergütung der normalmäßigen Kosten für die Reise, auf das Diäten-Pauschale noch keinen Anspruch haben.

Indessen wird gestattet, daß diesen Individuen, wenn sie zur Substituierung eines wirklich erledigten höheren Dienstpostens außer ihrem früheren Amtsfize bestimmt werden, nebst der Vergütung der normalmäßigen Kosten für die Reise, auch für die Zeit dieser Substituierung das nach den obigen Bestimmungen entfallende Diäten-Pauschale, das ist zwei Drittheile der normalmäßigen Diäten erfolgt werden dürfe.

Ausnahmen von der gegenwärtigen Norm über die Diäten-Pauschalirung können nur dort, wo sie durch ganz besondere Rücksichten und Lokalverhältnisse dringend ge-

zwalać można, jeżeli tego nadzwyczajne względy i stosunki miejscowe koniecznie wymagają.

Gołuchowski m. p.

55.

Rozporządzenie Ministerstwa Handlu z dnia 29. Stycznia 1853,

którem nadano różne wyłączne przywileje.

(W Dzienniku Rozporządzeń Ministerstwa Handlu z dnia 12. Lutego 1853, Nr. 15).

Ministerstwo Handlu nadało na podstawie przepisów najwyższego patentu o przywilejach z dnia 15. Sierpnia 1852 następujące wyłączne przywileje:

1. Rudolfowi Baumowi, dyrektorowi fabryki i Tomaszowi Whitelejowi, inżynierowi w Letowicach w Morawie, na ręce Dra. Franciszka Wertfeina, c. k. notaryusza w Wiedniu, na poprawę w krosnach do koronek użyciem iglic rozszczepionych; na lat dwa. Opisanie przywileju, o którego utajenie proszono, przechowuje się w c. k. archiwum przywilejów (do l. 388 — H.).

2. Józefowi Butzenbacherowi, powroźnikowi w Insbruku nr. 389, na ulepszenie w robieniu smarowidła wozowego; na rok jeden. Opisanie przywileju, o którego utajenie proszono, przechowuje się w c. k. archiwum przywilejów (do l. 390 — H.).

3. C. L. Hoffmanowi, doktorowi chemii, na wynalazek narządu do prędkiego suszenia cygarów i krajanego tytoniu; na rok jeden. Opisanie przywileju, o którego utajenie proszono, przechowuje się w c. k. archiwum przywilejów (do l. 391 — H.).

4. Józefowi Neutwichowi i spółnikowi, garbarzowi w Dziewinie (Theben) na Węgrzech, na wynalazek wyprawiania pewnego gatunku skóry, „angielską“ nazwaną, która trwałością, miękkością i gładkością wszystkie dotychczas wyrabiane przewyższa, w robocie obuwia nie potrzebuje futrowania czyli tak zwanego obersztynowania, w lecie nogę chłodzi, od wilgoci chroni, i używana ciągle podczas pogody i niepogody w każdej porze roku, przynajmniej przez dziewięć miesięcy wytrwa; na lat trzy. Opisanie przywileju, mającego być w utajeniu, przechowuje się w c. k. archiwum przywilejów (do l. 526 — H.).

5. Karolowi Lehmanowi, mechanikowi w Wiedniu (Margarethen nr. 60), na wynalazek maszyny do wystrugiwania kopyt do obuwia, za pomocą której kopyta mają się wyrabiać bardzo prędko, a doskonałej i taniiej, jak dotychczas.

boten sind, von Fall zu Fall nach voraus eingeholter Genehmigung des Finanz-Ministeriums bewilliget werden.

Goluchowski, m. p.

55.

Verordnung des Handelsministeriums vom 29. Jänner 1853,

womit mehrere ausschließende Privilegien verliehen werden.

(Im Verordnungsblatte des Handelsministeriums vom 12. Februar 1853, Nr. 15).

Das Handelsministerium hat folgende ausschließende Privilegien auf Grundlage der Bestimmungen des Allerhöchsten Privilegien-Patentes vom 15. August 1852 verliehen:

1. Dem Rudolph Baum, Fabrikdirector, und Thomas Whiteley, Ingenieur zu Lettowitz in Mähren, durch Dr. Franz Wertsein, k. k. Notar in Wien, auf eine Verbesserung an den Spigenstühlen durch Anwendung geschligter Stuhlnadeln; auf die Dauer von zwei Jahren. Die Privilegiums-Beschreibung, deren Geheimhaltung angefragt wurde, befindet sich in dem k. k. Privilegien-Archive in Aufbewahrung (Z. 388 — 5.).
2. Dem Joseph Bugebacher, Seilermeister zu Innsbruck Nr. 389, auf eine Verbesserung in der Erzeugung der Wagenschmüre; auf die Dauer eines Jahres. Die Privilegiums-Beschreibung, deren Geheimhaltung angefragt wurde, befindet sich in dem k. k. Privilegien-Archive in Aufbewahrung (Z. 390 — 5.).
3. Dem C. L. Hofmann, Dr. der Chemie, auf die Erfindung eines Apparates zur Schnelltrodnung der Zigarren und des geschnittenen Tabakes; auf die Dauer eines Jahres. Die Privilegiums-Beschreibung, deren Geheimhaltung angefragt wurde, befindet sich in dem k. k. Privilegien-Archive in Aufbewahrung (Z. 391 — 5.).
4. Dem Joseph Neutwich und Kompagnon, Lohgärber zu Theben in Ungarn, auf eine Erfindung in der Bereitung einer Ledersorte, „Englischleder“ genannt, welche an Haltbarkeit, Weichheit und Glätte jedes bis jetzt erzeugte Leder übertreffe, kein Futter oder sogenannte Ueberstemme bedürfe, im Sommer den Fuß kühl halte, ihn gegen Feuchtigkeit schütze, und bei fortwährender Benützung in jeder Witterung und Jahreszeit mindestens neun Monate dauere; auf die Dauer von drei Jahren. Die geheimzuhaltende Privilegiums-Beschreibung wird im k. k. Privilegien-Archive aufbewahrt (Z. 526 — 5.).
5. Dem Karl Lehmann, Mechaniker in Wien (Margarethen Nr. 60), auf die Erfindung einer Schuhmacher-Leisten-Schneide-Maschine, mittelst welcher die Leisten angeblich vollkommener, sehr geschwind und billiger als bisher angefertigt werden kön-

Opisanie przywileju mającego być tajemnicą, przechowuje się w c. k. archiwum przywilejów (do l. 527. — H.).

6. Filipowi Grafowi; właścicielowi domu w Sechshaus nr. 82 i rytownikowi na waleach metalowych, na wynalazek narządu do prędkiego przysztukowania śrubami rzemieni pędnych u machin; na rok jeden. Opisanie przywileju, tajemnicą być mającego, przechowuje się w c. k. archiwum przywilejów (do l. 532 — H.).

7. Floryanowi Bitterlichowi, tkaczowi w Georgswalde i Lazarzowi Löwy, fabrykantowi w Pradze nr. 101—1, na ulepszenie w robieniu materyj tkanych, przezco wszystkie gatunki płócien, półpłócien, materyj bawełnianych, czyto blichowanych czy nie blichowanych, farbowanych, drukowanych i nie farbowanych mają wyrabiać się gęściejszemi, mocniejszemi, trwalszemi w używaniu, farbę dłużej trzymającemi i łatwiej farbę przyjmującemi; na lat trzy. Opisanie przywileju, tajemnicą być mającego, przechowuje się w c. k. archiwum przywilejów (do l. 533 — H.).

: Baumgartner m. p.

56.

Rozporządzenie Ministerstwa Handlu z dnia 30. Stycznia 1853,

którym nadano kilka wyłącznych przywilejów.

(W Dzienniku Rozporządzeń Ministerstwa Handlu z dnia 12. Lutego 1853, Nr. 15).

Ministerstwo Handlu nadało na podstawie postanowień najwyższego patentu o przywilejach z dnia 15. Sierpnia 1852 następujące wyłączne przywileje:

1. Rudolfowi Riegłowi, pomocnikowi rzeźbiarskiemu w Wiedniu (na Alservorstadt nr. 317), na wynalazek doprowadzenia guta-perchy do takiej płynności, że z niej figury, wazy i w ogólności przedmioty plastyczne i ozdoby dęte albo też masywnie odlewane być mogą; na dwa lata. Opis przywileju, o którego utajenie proszono, zachowuje się w c. k. archiwum przywilejów (do l. 450 — H.).

2. Janowi Zezuli, pomocnikowi lakierniczemu w Wiedniu (na Schottenfeld pod l. 513), na ulepszenie olejnego lakieru połyskującego, który ma się składać z części najstosowniejszych i najniezszkodliwszych, wyrabia się bez użycia pokostu, nadaje niezrównaną czarność i połysk, i ma się dać użyć do wszystkich przedmiotów, jakoto: do powozów, tac, dachów, drzewa, mosiądzu i t. d.; na rok jeden. Opis przywileju, o którego utajenie proszono, przechowuje się w c. k. archiwum przywilejów (do l. 525 — H.).

nen; auf die Dauer von drei Jahren. Die geheimzuhaltende Privilegiums-Beschreibung wird in dem k. k. Privilegien-Archive aufbewahrt (Z. 527 — 5.).

6. Dem Philipp Graff, Hauseigenthümer in Sechshaus Nr. 82 und Metall-Walzen-Graveur, auf die Erfindung einer Vorrichtung zur schnellen Anspückung der Maschinentriebrriemen mittelst Schrauben; auf die Dauer eines Jahres. Die geheimzuhaltende Privilegiums-Beschreibung wird im k. k. Privilegien-Archive aufbewahrt (Z. 532 — 5.).

7. Dem Florian Bitterlich, Webermeister in Georgswalde, und dem Lazar Löwy, Fabrikanten in Prag Nr. 101—1, auf eine Verbesserung in der Erzeugung von Webestoffen, wodurch angeblich alle Arten von Linnen, Halblinnen und Baumwollstoffen, sie mögen gebleicht oder ungebleicht, gefärbt, gedruckt oder ungefärbt seyn, dichter, fester und dauerhafter im Gebrauche, haltbarer in der Farbe und die Farben aufzunehmen geeigneter gemacht werden; auf die Dauer von drei Jahren. Die geheimzuhaltende Privilegiums-Beschreibung wird im k. k. Privilegien-Archive aufbewahrt (Z. 533 — 5.).

Baumgartner, m. p.

56.

Verordnung des Handelsministeriums vom 30. Jänner 1853,

womit mehrere ausschließende Privilegien verliehen werden.

(Im Verordnungsblatte des Handelsministeriums vom 12. Februar 1853, No. 15).

Das Handelsministerium hat folgende ausschließende Privilegien auf Grundlage der Bestimmungen des Allerhöchsten Privilegien-Patentes vom 15. August 1852 verliehen:

1. Dem Rudolph Niegler, Bildhauergehilfen in Wien (Alservorstadt Nr. 317), auf eine Erfindung, die Gutta-Percha in solchen flüssigen Zustand zu bringen, daß daraus Figuren, Vasen, überhaupt plastische Gegenstände und Verzierungen entweder hohl oder massiv gegossen werden können; auf die Dauer von zwei Jahren. Die Privilegiums-Beschreibung, deren Geheimhaltung angefordert wurde, befindet sich in dem k. k. Privilegien-Archive in Aufbewahrung (450 — 5.).

2. Dem Johann Jezula, Lackirgehilfen in Wien (Schottenfeld Nr. 513), auf eine Verbesserung des Delglanzlacks, welcher angeblich die entsprechendsten und unschädlichsten Bestandtheile enthält, ohne Anwendung von Finis zubereitet wird, eine unübertreffliche Schwärze und Glanz erteilt, und auf alle Gegenstände, als Wagen, Laffen, Dächer, Holz, Messing u. s. w. anwendbar seyn soll; auf die Dauer eines Jahres. Die geheimzuhaltende Privilegiums-Beschreibung wird im k. k. Privilegien-Archive aufbewahrt (Z. 525 — 5.).

3. Franciszkowi Stopplowi, krawcowi w Wiedniu (na Landstrasse pod l. 427), na wynalazek zasadzający się na użyciu sprężyn metalowych do przyszew u butynków; na dwa lata. Opis przywileju, o którego utajenie proszono, przechowuje się w c. k. archiwum przywilejów (do l. 529 — H.).

Baumgartner m. p.

57.

Rozporządzenie Ministerstwa Handlu z dnia 31. Stycznia 1853,

którym nadano kilka wyłącznych przywilejów.

(W Dzienniku Rozporządzeń Ministerstwa Handlu z dnia 12. Lutego 1853, Nr. 15).

Ministerstwo Handlu nadało na podstawie postanowień najwyższego patentu o przywilejach z dnia 15. Sierpnia 1852 następujące wyłączne przywileje:

1. Antoniemu Tychemu, prywatyzującemu (w mieście pod l. 1097), na ulepszenie w wyrabianiu rur metalowych; na dwa lata. Opis przywileju, złożony jest w archiwum przywilejów, gdzie go każdy przejrzeć może (do l. 385 — H.).

2. H. Petinowi i Gaudetowi, właścicielom hamerni w Rivede-Gier we Francji, na ręce Jakóba Franciszka Henryka Hembergera, dyrektora administracji w Wiedniu (w mieście pod l. 785), na ulepszenie postępowania w kuciu żelaza w hamerniach, a szczególnie w wyrabianiu żelaznych i stalowych obręczy na koła bez szwejsowania ich; na dwa lata. We Francji ulepszenie to otrzymało patent na lat 15, poczynający od dnia 5. Czerwca 1852. Opis przywileju, o którego utajenie proszono, przechowuje się w c. k. archiwum przywilejów (do l. 449 — H.).

3. Krystynowi Wilhelmowi Schönherowi, maszyniście w Alt-Schemnitz w Saksonii, na ręce pełnomocnika swego Dra. o. p. Klaudyusza Ferdynanda Höchsmanna, adwokata nadwornego i sądowego w Wiedniu, na ulepszenie zamkniętej maszyny do przędzenia, przezco przędza ma się stawać mocniejszą i dawać się w największej jaka być może ilości nawijać na cówkę; na cztery lata. Opis przywileju przechowuje się w c. k. archiwum przywilejów (do l. 531 — H.).

Baumgartner m. p.

3. Dem Franz Stoppel, Schneider in Wien (Landstrasse Nr. 427), auf eine Erfindung, bestehend in der Anwendung von Metall-Federn bei den Stiefeletten-Obertheilen; auf die Dauer von zwei Jahren. Die Privilegiums-Beschreibung, deren Geheimhaltung angefordert wurde, befindet sich in dem k. k. Privilegien-Archive in Aufbewahrung (Z. 529 — H.).

Baumgartner, m. p.

57.

Verordnung des Handelsministeriums vom 31. Jänner 1853,

womit mehrere ausschließende Privilegien verliehen werden.

(Im Verordnungsblatte des Handelsministeriums vom 12. Februar 1853, No. 15).

Das Handelsministerium hat folgende ausschließende Privilegien auf Grundlage der Bestimmungen des Allerhöchsten Privilegien-Patentes vom 15. August 1852 verliehen:

1. Dem Anton Tichy, Privatter in Wien (Stadt Nr. 1097), auf eine Verbesserung in der Erzeugung von Metall-Röhren; auf die Dauer von zwei Jahren. Die offene Privilegiums-Beschreibung befindet sich in dem k. k. Privilegien-Archive zu Ferdinands Einsicht in Aufbewahrung (Z. 385 — H.).

2. Den H. H. Petin und Gaudet, Hammerwerks-Besitzern zu Rivede-Gier in Frankreich, durch Jakob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungs-Direktor in Wien (Stadt Nr. 785), auf eine Verbesserung in dem Verfahren bei der Eisenhammer-Schmiedung und insbesondere bei der Verfertigung eiserner und stählener Radreise ohne Schweißnaht; auf die Dauer von drei Jahren. In Frankreich ist diese Verbesserung seit 5. Juni 1852 auf 15 Jahre patentirt. Die Privilegiums-Beschreibung, deren Geheimhaltung angefordert wurde, befindet sich in dem k. k. Privilegien-Archive in Aufbewahrung (Z. 449 — H.).

3. Dem Christian Wilhelm Schönher, Maschinenbauer zu Alt-Schemnitz in Sachsen, durch den Bevollmächtigten J. U. Dr. Klaudius Ferdinand Höchsmann, Hof- und Gerichtsadvokaten in Wien, auf eine Verbesserung der Schlußspul-Maschine, wodurch angeblich die Stärke und Haltbarkeit des Garnes befördert und die Aufwindung einer möglichst großen Quantität Garnes auf einer Spule bewerkstelliget wird; auf die Dauer von vier Jahren. Die offenzuhaltende Privilegiums-Beschreibung wird im k. k. Privilegien-Archive aufbewahrt (Z. 531 — H.).

Baumgartner m. p.

58.

Rozporządzenie Ministerstwa Handlu z dnia 31. Stycznia 1853,

którem przywilej Aloizego Jana Metzgera z dnia 25. Lutego 1852, na rok drugi przedłużono.

(W Dzienniku Rozporządzeń Ministerstwa Handlu z dnia 12. Lutego 1853, Nr. 15.)

Ministerstwo Handlu uznało za stosowną, przywilej Aloizemu Janowi Metzgerowi, właścicielowi przywileju w Wiedniu (na Wiedniu pod l. 630), dnia 25. Lutego 1852 nadany na wynalazek wyrabiania butów i trzewików za użyciem nowego środka, przedłużyć na rok drugi, przy rozciągnięciu skuteczności jego na całą Monarchię.

Baumgartner m. p.

59.

Rozporządzenie Ministerstwa Handlu z dnia 31. Stycznia 1853,

którem ogłoszono doniesienie, że Józef Wetternek nadany sobie dnia 23. Sierpnia 1851 przywilej, odstąpił Ottmarowi C. Hoernerowi.

(W Dzienniku Rozporządzeń Ministerstwa Handlu z dnia 12. Lutego 1853, Nr. 15.)

Ministerstwo Handlu przyjęło do wiadomości doniesienie, jako Józef Wetternek, inżynier c. k. uprzywilejowanej fabryki machin na Taborze w Wiedniu, przywilej wyłączny, sobie dnia 23. Sierpnia 1851 nadany na wynalazek hydrostatycznej lampy olejnej, mocą cesyi z dnia 21. Grudnia 1852 przelał na Ottmara C. Hoenera, kupca z Lindawy, obecnie w Wiedniu (mieszkającego na Leopoldsztaście pod l. 631), a oraz zaleciło przepisane tegoż zarejestrowanie.

Baumgartner m. p.

58.

Verordnung des Handelsministeriums vom 31. Jänner 1853,

wodurch das Privilegium des Alois Johann Mezger vom 25. Februar 1852 auf das zweite Jahr verlängert wird.

(Im Verordnungsblatte des Handelsministeriums vom 12. Februar 1853, Nr. 15).

Das Handelsministerium hat das dem Alois Johann Mezger, Privilegiums-Inhaber in Wien (Wieden Nr. 630), verliehene Privilegium vom 25. Februar 1852 auf eine Erfindung Stiefel und Schuhe durch Anwendung eines neuen Mittels zu erzeugen, auf das zweite Jahr, mit der Ausdehnung seiner Wirksamkeit auf den Umfang des gesammten Reiches, zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

59.

Verordnung des Handelsministeriums vom 31. Jänner 1853,

womit die Anzeige, daß Joseph Wetternek das ihm verliehene Privilegium vom 23. August 1851 an Ottmar C. Hoerner übertragen habe, kundgemacht wird.

(Im Verordnungsblatte des Handelsministeriums vom 12. Februar 1853, Nr. 15).

Das Handelsministerium hat die Anzeige, daß Joseph Wetternek, Ingenieur in der k. k. privilegierten Maschinen-Fabrik am Labor in Wien, das ihm verliehene ausschließende Privilegium vom 23. August 1851 auf die Erfindung einer hydrostatischen Dellampe, mittelst Fessions-Urkunde vom 21. Dezember 1852 an Ottmar C. Hoerner, Kaufmann aus Lindau, derzeit in Wien (wohnhast in der Leopoldstadt Nr. 631), übertragen habe, zur Wissenschaft genommen, und die vorschristmäßige Einregistrierung dieser Uebertragung veranlaßt.

Baumgartner m. p.

§ 27

Bestimmung der Eintragungsdauer vom 1. Januar 1921

Die Eintragungsdauer der Firmen wird durch das Gesetz über die Eintragung der Firmen vom 1. Januar 1921 bestimmt.

(Das Gesetz über die Eintragung der Firmen vom 1. Januar 1921, § 27)

Die Eintragungsdauer der Firmen wird durch das Gesetz über die Eintragung der Firmen vom 1. Januar 1921 bestimmt. Die Eintragungsdauer der Firmen wird durch das Gesetz über die Eintragung der Firmen vom 1. Januar 1921 bestimmt.

Reinhardt u. P.

§ 28

Bestimmung der Eintragungsdauer vom 1. Januar 1921

Die Eintragungsdauer der Firmen wird durch das Gesetz über die Eintragung der Firmen vom 1. Januar 1921 bestimmt.

(Das Gesetz über die Eintragung der Firmen vom 1. Januar 1921, § 28)

Die Eintragungsdauer der Firmen wird durch das Gesetz über die Eintragung der Firmen vom 1. Januar 1921 bestimmt. Die Eintragungsdauer der Firmen wird durch das Gesetz über die Eintragung der Firmen vom 1. Januar 1921 bestimmt.

Reinhardt u. P.